

Ideiglenes változat

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2018. december 19.(*)

„Tagállami kötelezettségszegés – Adózás – Hozzáadottértékadó (héta) – 2006/112/EK irányelv – A 2. cikk (1) bekezdése – A követő jog alapján az eredeti m?alkotás szerz?jének járó díjazást héakötelezettség alá vonó közigazgatási gyakorlat”

A C?51/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2018. január 29?én

az **Európai Bizottság** (képviselik: N. Gossement és B.?R. Killmann, meghatalmazotti min?ségben) felperesnek

az **Osztrák Köztársaság** (képviseli: G. Hesse, meghatalmazotti min?ségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: M. Vilaras, a negyedik tanács elnöke, a nyolcadik tanács elnökeként eljárva, J. Malenovský (el?adó) és M. Safjan bírák,

f?tanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezet?: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a f?tanácsnok meghallgatását követ?en hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a f?tanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következ?

Ítéletet

1 Keresetében az Európai Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy az Osztrák Köztársaság, mivel hozzáadottértékadókötelezettség alá vonta a követő jog címén az eredeti m?alkotás szerz?jének járó díjazást, nem teljesítette a közös hozzáadottértékadó?rendszer?l szóló, 2006. november 28?i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007. L 335., 60. o.; HL 2015. L 323., 31. o.; a továbbiakban: héairányelv) 2. cikkének (1) bekezdéséb?l ered? kötelezettségeit.

Jogi háttér

Az uniós jog

A héairányelv

2 A héairányelv (3) és (5) preambulumbekzdésének szövege a következ?:

„(3) Annak biztosítására, hogy a rendelkezések világos és észszer? módon, a jogalkotás min?ségének javítására vonatkozó elvvel összhangban kerüljenek bemutatásra, az irányelv szerkezetét és szövegezését át kell dolgozni, bár ez elvekben nem eredményez érdemi változásokat a meglév? jogszabályban. Az átdolgozási m?velet ugyanakkor együtt jár néhány lényegi módosítással, amelyet mindazonáltal el kell végezni. Azokat az eseteket, amelyeket ilyen változtatások érintenek, kimerít?en fel kell sorolni az átültetést és a hatálybalépést szabályozó rendelkezésekben.

[...]

(5) A HÉA?rendszer akkor valósítja meg a legnagyobb egyszer?séget és semlegességet, ha az adót a lehet? legáltalánosabb módon vetik ki, és ha annak hatálya kiterjed a termelés és az értékesítés minden szakaszára, valamint a szolgáltatásnyújtás területére is. Emiatt a bels? piac és a tagállamok érdekében áll elfogadni egy, a kiskereskedelemre is érvényes közös rendszert.”

3 Ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A HÉA hatálya alá a következ? ügyletek tartoznak:

a) egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy vagy szervezet (a továbbiakban: adóalanyként eljáró személy) által ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés;

[...]

c) egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy által ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás;

[...]”

4 Az említett irányelv 24. cikke (1) bekezdésének a szövege a következ?:

„»Szolgáltatásnyújtás« minden olyan tevékenység, amely nem min?sül termékértékesítésnek.”

5 Ugyanezen irányelv 25. cikke értelmében:

„Szolgáltatásnyújtásnak min?sül többek között:

a) immateriális javak átengedése, függetlenül attól, hogy értékpapírba foglalták-e ?ket;

b) kötelezettségvállalás valamely cselekményt?l való tartózkodásra vagy valamely helyzet, állapot t?résére;

c) hatóság által vagy nevében, vagy törvény által el?írt szolgáltatás végrehajtása.”

6 A héairányelv 73. cikke a következ?képpen rendelkezik:

A 74–77. cikkben foglaltaktól eltér? termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás esetén az adóalap tartalmaz mindent, ami azon teljesítés ellenértékét képezi, amelyet ezért az ügyletért a vev?t?l, a

szolgáltatás megrendel?jét?l vagy harmadik személyt?l az eladó vagy a szolgáltatás nyújtója kap, vagy amelyet e személyeknek kapniuk kell, beleértve az ezen értékesítés árát közvetlenül befolyásoló támogatásokat.”

A 2001/84/EK irányelv

7 Az eredeti m?alkotás szerz?jét megillet? követ? jogról szóló, 2001. szeptember 27?i 2001/84/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 272., 32. o.; magyar nyelv? különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 240. o.) (3) preambulumbekzdésének a szövege a következ?:

„A követ? jog célja az, hogy a képz?m?vészeti alkotások szerz?inek gazdasági részesedést biztosítson az alkotásuk sikeréb?l. Segítségével helyreáll az egyensúly a képz?m?vészeti alkotások szerz?inek, és azon egyéb alkotóknak a gazdasági helyzete között, akik m?veik további hasznosításából bevételhez jutnak.”

8 Ezen irányelvnek „A követ? jog tárgya” címet visel? 1. cikke a következ?képpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok az eredeti m?alkotás szerz?jének javára követ? jogot biztosítanak, amely elidegeníthetetlen, és amelyr?l a szerz? el?zetesen sem mondhat le; e jog alapján az alkotásnak a szerz? általi els? eladását követ? minden további eladásáért származó eladási árból a szerz? részesedésre jogosult.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt jogot valamennyi újraeladásra alkalmazni kell, amelyben a m?vészeti piac képvisel?i – így például aukciós házak, m?vészeti galériák és általában m?keresked?k – eladóként, vev?ként, illetve közvetít?ként közrem?ködnek.

(3) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az (1) bekezdésben foglalt jogot nem kell alkalmazni olyan újraeladások esetében, amelyeknél az eladó az alkotást közvetlenül a szerz?t?l szerezte meg az újraeladást megelőz? három éven belül, és az újraeladási ár nem haladja meg a 10 000 eurót.

(4) A követ? jogi díj az eladót terheli. A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a (2) bekezdésben említett – az eladótól különböz? – természetes vagy jogi személy egyedül vagy az eladóval együttesen felel a követ? jogi díj megfizetéséért.”

9 Az említett irányelv küszöbértékre vonatkozó 3. cikke a következ?képpen rendelkezik:

„(1) A tagállamokra tartozik azon legalacsonyabb eladási ár meghatározása, amely felett az 1. cikk értelmében vett eladások követ? jog tárgyát képezik.

(2) Ezen legalacsonyabb eladási ár semmiképpen nem haladhatja meg a 3000 eurót.”

10 Ugyanezen irányelv díjmértékre vonatkozó 4. cikke értelmében:

„(1) Az 1. cikkben foglalt követ? jogi díj mértéke a következ?:

- a) 4% az eladási ár 50 000 euró alatti hányadára;
- b) 3% az eladási ár 50 000,01 és 200 000 euró közötti hányadára;
- c) 1% az eladási ár 200 000,01 és 350 000 euró közötti hányadára;
- d) 0,5% az eladási ár 350 000,01 és 500 000 euró közötti hányadára;

e) 0,25% az eladási ár 500 000 eurót meghaladó hányadára.

A követ? jogi díj teljes összege azonban nem haladhatja meg a 12 500 eurót.

(2) Az (1) bekezdést?l eltérve a tagállamok az eladási ár (1) bekezdés a) pontjában meghatározott hányadára 5%-os díjszabást alkalmazhatnak.

(3) Ha a meghatározott legalacsonyabb eladási ár 3000 eurónál alacsonyabb, a tagállamnak meg kell határoznia az eladási ár 3000 euró alatti hányadára es? díj mértékét is; ez 4%-nál nem lehet alacsonyabb.”

Az osztrák jog

Az Urheberrechtsgesetz

11 Az 1936. április 9-i Urheberrechtsgesetz (szerz?i jogról szóló törvény, BGBl. 111/1936; a továbbiakban: UrhG) alapügyre alkalmazandó változata a III. szakaszában meghatározza a szerz?t megillet? jogokat, amelyek között szerepel a m? felhasználására, többszörözésére és terjesztésére vonatkozó jog.

12 Az UrhG-nak „A terjesztési jog” címet visel? 16. §-a el?írja:

„(1) A szerz?t kizárólagos jog illeti meg a m?vek terjesztésére. E jog alapján a m?vek nem állíthatók ki vagy hozhatók forgalomba oly módon, amelynek folytán e m?veket a hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozzák.

(2) Amíg valamely m?vet nem hozták nyilvánosságra, a terjesztési jog magában foglalja továbbá ezen m?nek a bemutatás, kiadás, közzététel, nyilvános közszemlére tétel vagy más hasonló bemutatásra irányuló felhasználás útján való nyilvánosságra hozatalára vonatkozó kizárólagos jogot.

(3) A 16a. §-ra is figyelemmel, a terjesztési jog nem alkalmazandó azon m?vekre, amelyeket tulajdonát ruházás útján az [Unió] valamely tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térség valamely részes államában a jog jogosultjának hozzájárulásával hoztak forgalomba.

[...]

(5) Amikor a jelen törvény a »m? terjesztésének« fogalmára hivatkozik, az (1)–(3) bekezdéssel összhangban kizárólag a m? szerz? számára fenntartott terjesztésére utal.”

13 Az UrhG-nek „A követ? jog” címet visel? 16b. §-a a következ?képpen rendelkezik:

„(1) A 16. § (3) bekezdését kell alkalmazni az eredeti képz?m?vészeti alkotásnak a szerz? általi els? eladását követ? minden további eladására, azzal a feltétellel, hogy az eladó az újraeladási ár adómentes összegével arányos díj (követ? jog alapján járó díjazás) szerz? részére való megfizetésére köteles a következ? korlátokon belül:

4% az eladási ár 50 000 [euró] alatti hányadára;

3% az eladási ár els? hányadát meghaladó 150 000 [euró] összeg után,

1% az eladási ár el?z? hányadát meghaladó 150 000 [euró] összeg után,

0,5% az eladási ár el?z? hányadát meghaladó 150 000 [euró] összeg után,

0,25% az eladási ár el?z? hányadát meghaladó összeg után;

a díjazás teljes összege ugyanakkor nem haladhatja meg a 12 500 [eurót].

(2) A követ?i jogi díj csak akkor jár, ha az eladási ár összege eléri a 2500 [eurót], és ha a m?vészeti piac valamely képvisel?je, így valamely aukciós ház, m?vészeti galéria vagy m?keresked? eladóként, vev?ként vagy közvetít?ként közrem?ködik az értékesítésben; e személyek kezességi és fizetési kötelezettséget vállalnak, kivéve ha ?k maguk a megfizetésért felel?s személyek. A követ?i jogról nem lehet el?zetesen lemondani. E jogra közös jogkezel? szervezet is hivatkozhat, másrészt e jog elidegeníthetetlen. A 23. § (1) bekezdését értelemszer?en alkalmazni kell.

(3) Az (1) bekezdés értelmében vett »eredeti m?« alatt azt a m?vet kell érteni, amelyet:

1. a szerz? maga készített,
2. korlátozott számban a szerz? maga készített vagy a felügyelete alatt készítették, és amelyet a szerz? rendszerint számmal lát el, szignál vagy más módon jóváhagy;
3. más módon eredeti m?alkotásnak kell min?síteni.

(4) Nem jár a követ?i jogi díj, ha az eladó a m?vet az elmúlt három éven belül szerezte meg a szerz?t?l, és ha a vételi ár nem haladja meg a 10 000 [eurót].”

Az Umsatzsteuergesetz 1994

14 Az 1994. augusztus 23?i Umsatzsteuergesetz?nek (A forgalmi adóról szóló törvény; BGBl. 663/1994; a továbbiakban: UStG 1994) a jelen ügyre alkalmazandó változata szerinti 1. §?a a következ?képpen rendelkezik:

„(1) A hozzáadottérték?adó hatálya alá a következ? ügyletek tartoznak:

1. azok a termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások, amelyeket egy vállalkozó a vállalkozása keretében, ellenérték fejében belföldön teljesít. Az adóztatást nem zárja ki az a körülmény, hogy az ügyletet jogszabályi vagy hatósági aktus alapján végzik, vagy az, hogy az ügylet valamely jogszabályi rendelkezés alapján min?sül teljesítettnek;

[...]”

15 Az USG 1994 3. §?a értelmében:

„(1) Termékértékesítésnek min?sül az az ügylet, amelynek során a vállalkozó az átvev?t vagy annak megbízásából harmadik személyt arra jogosít, hogy sajátjaként rendelkezzen a dolog felett. A rendelkezési jogot maga a vállalkozó vagy annak megbízásából harmadik személy is átengedheti.

[...]”

16 Az USG 1994 3a. §?ának (1) bekezdése el?írja:

„Az »egyéb szolgáltatások« olyan tevékenységek, amelyek nem min?sülnek termékértékesítésnek. Egyéb szolgáltatás lehet továbbá valamely cselekményt?l való tartózkodás vagy valamely

cselekmény vagy állapot t?rése.”

A pert megel?z? eljárás

17 2014. október 17?én a Bizottság felszólító levelet küldött az Osztrák Köztársaság részére, hangot adva abban az eredeti m?alkotás szerz?jét megillet? követ? jog alapján járó díjazást héakötelezettség alá vonó közigazgatási gyakorlattal kapcsolatos fenntartásainak.

18 E levélben a Bizottság el?adta, hogy e díjazás nem valamely m?vészeti alkotás alkotója által nyújtott m?vészeti szolgáltatás ellenértékének min?sül. Pontosította továbbá, hogy a követ? jogot közvetlenül a törvény írja el? annak érdekében, hogy észszer? gazdasági részesedést biztosítson az alkotás szerz?jének az alkotása sikeréb?l. A követ? jog gyakorlása keretében a szerz? által teljesített termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás hiányában semmilyen héaköteles ügylet nem merül fel.

19 Az Osztrák Köztársaság e felszólító levélre a 2014. december 16?i levelében válaszolt.

20 Az Osztrák Köztársaság megjegyezte, hogy a követ? jog annak biztosítására irányul, hogy a szerz? részesedjen az alkotása sikeréb?l. Az a körülmény, hogy a szerz? az érintett alkotás további eladása keretében nem vesz részt az eladó és a vev? között kötött megállapodásban, nem zárja ki a szerz? által követ? jog címén kapott díjazás megadóztatását. Épp ellenkez?leg, a héasemlegesség elve megköveteli, hogy ezen díjazás is héaköteles legyen.

21 Az Osztrák Köztársaság ezenkívül el?adja, hogy a követ? jog lehet?vé teszi, hogy a m? újraeladása esetén figyelembe vegyék annak hozzáadott értékét, ily módon az másodlagosan a szerz? által az els? eladás során nyújtott szolgáltatás adóalapjának a növekedésével jár együtt. Ennélfogva, mivel ezen els? és egységes szolgáltatásnyújtás héaköteles, a követ? jog alapján járó díjazás szintén héakötelezettség alá tartozik.

22 A Bizottság, mivel egészét tekintve nem tartotta kielégít?nek az Osztrák Köztársaság válaszait, 2016. július 25?én indokolással ellátott véleményt intézett e tagállamhoz, melyben ismételten megállapította, hogy a követ? jog címén a szerz?nek járó díjazás nem min?sül a szerz? által az els? forgalomba hozatal során teljesített termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás ellenértékének, hogy a követ? jog kizárólag annak a szerz? számára való lehet?vé tételére irányul, hogy az részesüljön a m?vészeti szolgáltatásának az elismeréséhez kapcsolódó gazdasági el?nyökb?l, és hogy a szerz? nem akadályozhatja meg a m?ve újbóli eladását.

23 Az Osztrák Köztársaság a 2016. szeptember 22?én kelt levelében válaszolt ezen indokolással ellátott véleményre, és abban lényegében ismételten a követ? jog címén járó díjazás adóköteles jellegére hivatkozott.

24 Pontosította, hogy a követ? jog keretében a szerz? a m? újbóli eladásának t?résével szolgáltatást nyújt. Jóllehet a törvény e szolgáltatásnyújtást az eredeti m?alkotás szerz?jére nézve írja el?, az olyan szolgáltatásnak felel meg, amely összehasonlítható a más szerz?k által a m?veik nyilvános bemutatása keretében nyújtott szolgáltatásokkal. Mivel az e m?vek nyilvános bemutatásáért kapott díjazás a szolgáltatásnyújtásért fizetett juttatásként héaköteles, a követ? jog címén kapott díjazásnak szintén héakötelesnek kell lennie.

25 Az Osztrák Köztársaság fenntartotta másodlagos érvelését, amelynek értelmében e díjazás megadóztatása azért is indokolt, mert e díjazás a szerz? által a m?ve els? forgalomba hozatala során nyújtott szolgáltatáshoz kapcsolódó adóalap növekedéséhez vezet. Az adóalap módosítása nem a szerz? és a m? értékesít?je vagy a m? kés?bbi vásárlója között fennálló jogviszonytól függ, hanem attól, hogy a szerz? a követ? jog címén részesül az ezen m?höz kapcsolódó hozzáadott

értékéből.

26 A Bizottság, mivel nem találta kielégítőnek az Osztrák Köztársaság válaszait, úgy határozott, hogy megindítja a jelen keresetet.

A keresetről

A felek érvei

27 A Bizottság úgy véli, hogy valamely más újbóli eladásában részt vevő feleket terhelő azon kötelezettség, hogy díjat fizessenek a szerzőnek, kizárólag annak biztosítására szolgál, hogy ez utóbbi méltányosan részesedjen az eredeti műve értékéből. E méltányos részesedés ugyanakkor nem a szerző által nyújtott szolgáltatás ellenértékének minősül, mivel ezen ellenérték kizárólag az eredeti mű azon gazdasági értékéhez kapcsolódik, amely a szerző számára a művének a hozzájárulása nélkül történő újbóli eladásából származik. A törvény visszavonhatatlanul rögzíti a díjazás összegét.

28 Másrészt a 2017. január 18-ai SAWP-ítéletből (C-37/16, EU:C:2017:22, 25. és 26. pont) az következik, hogy a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás csak akkor minősül a héairányelv értelmében ellenszolgáltatás fejében teljesítettnek, ha a termék eladója és vevője, illetve a szolgáltatásnyújtó és a szolgáltatást igénybe vevő között olyan jogviszony van, amelynek keretében szolgáltatások kölcsönös nyújtása történik úgy, hogy az eladó, illetve szolgáltatásnyújtó által kapott juttatás képezi a vevő, illetve a szolgáltatást igénybe vevő számára értékesített termék, illetve nyújtott szolgáltatás tényleges ellenértékét. A nyújtott szolgáltatás és a kapott ellenérték között közvetlen kapcsolatnak kell fennállnia, mivel a fizetett összeg egyedileg meghatározható, olyan jogviszony keretében nyújtott szolgáltatás tényleges ellenértékét képezi, amelyben szolgáltatások kölcsönös nyújtása történik.

29 Márpedig a követő jog címén a szerzőnek járó díjazás nyilvánvalóan nem minősül a szerző által nyújtott szolgáltatás ellenértéknek, hanem azt kizárólag a más újbóli eladása során kapott ár alapján állapítják meg, amelynek összegét a szerző nem befolyásolhatja. A szerző anélkül jogosult a díjazásra, hogy akár tevékenyen, akár mulasztás útján bármilyen szolgáltatás nyújtására köteles, sőt képes lenne. Következésképpen a követő jog címén a szerzőnek járó díjazás nem minősül a héairányelv 2. cikke értelmében vett valamely termékértékesítésért vagy szolgáltatásnyújtásért teljesített juttatásnak.

30 Másrészt, mivel valamely más újbóli eladása során annak szerzője nem akadályozhatja meg és nem is befolyásolhatja ezen újbóli eladást, mivel már semmilyen szolgáltatásnyújtást nem teljesít, nem lehet úgy tekinteni, hogy a szerző ezen újbóli eladás tőrsévével szolgáltatást nyújt. Következésképpen a követő jog nem képezi részét a szerzői joghoz kapcsolódó hasznosításhoz és felhasználáshoz való jognak.

31 Ezenkívül el kell utasítani az Osztrák Köztársaság által a pert megelőző eljárás során felhozott azon érvet, amely szerint az egyéb szerzők művei további hasznosításának, nem pedig a követő jog címén járó díjazásnak a héakötelezettség alá vonása minősül az adósemlegesség elve megsértésének. Ugyanis, mivel az eredeti műalkotások szerzőinek a helyzete nem egyezik meg az egyéb szerzők helyzetével azon juttatást illetően, amely őket a fennálló hasznosításhoz és felhasználáshoz való jog gyakorlása fejében megilleti, nem ellentétes a héasemlegesség elvével, hogy az ezen szerzők részére nyújtott juttatás, nem pedig a követő joghoz kapcsolódó díjazás héaköteles.

32 Ugyanez érvényes az Osztrák Köztársaság azon érvére is, amely szerint a követő jog címén járó díjazást héakötelezettség alá kell vonni arra tekintettel, hogy az eredeti mű szerzője számára

az általa az eredeti m? els? forgalomba hozatala során nyújtott szolgáltatás adóalapja megváltozik. Ugyanis az ilyen díjazás, amely a m? újbóli értékesítése során kapott eladási ár alapján kerül kiszámításra, teljes mértékben független azon juttatástól, amelyben a szerz? ezen m? els? megvásárlójával megállapodott. El?fordulhat például, hogy a szerz? elajándékozza az eredeti m?-vet, azonban ilyen esetben is jogosult a követ? jog címén való díjazásra.

33 Az Osztrák Köztársaság az ellenkérelmében hangsúlyozza, hogy amennyiben valamely m? újbóli eladása jogviszony keretében megvalósuló szolgáltatáscserének min?sül, az ezen m? után a követ? jog címén a szerz?nek járó díjazást héakötelezettség alá kell vonni.

34 A 2015. szeptember 3?i Asparuhovo Lake Investment Company ítéletre (C?463/14, EU:C:2015:542, 35. pont) és a 2015. október 29?i Sauda?or ítéletre (C?174/14, EU:C:2015:733, 32. pont) hivatkozva az Osztrák köztársaság el?adja, hogy valamely szolgáltatás héakötelezettsége azt feltételezi, hogy a nyújtott szolgáltatás és a kapott ellenérték között közvetlen kapcsolat áll fenn. Az 1994. március 3?i Tolsma ítélet (C?16/93, EU:C:1994:80, 14. és azt követ? pontok) és a 2015. október 29?i Sauda?or ítélet (C?174/14, EU:C:2015:733, 32. pont) alapján ilyen közvetlen kapcsolat akkor áll fenn, ha a szolgáltatásnyújtó és a szolgáltatást igénybe vev? között olyan jogviszony áll fenn, amelynek keretében kölcsönös szolgáltatások kerülnek átadásra úgy, hogy a szolgáltatásnyújtó által kapott juttatás képezi a szolgáltatást igénybe vev? számára nyújtott szolgáltatás tényleges ellenértékét.

35 Ennélfogva a követ? jog címén járó díjazást jogviszony keretében megvalósuló szolgáltatáscsere fennállása esetén héakötelezettség alá kell vonni. Márpedig a jelen ügyben teljesülnek e feltételek.

36 Ami közelebbri a szolgáltatások cseréjének fennállását illeti, a 2017. január 18?i SAWP?ítélet (C?37/16, EU:C:2017:22) nem bír jelent?séggel, mivel az ezen ítéletben a Bíróság által kifejtett érvelés nem ültethet? át a követ? jog címén járó díjazásra, amely díjazás nem hasonlítható össze valamely tényleges ellenértékkel.

37 A követ? jog címén járó díjazás arra irányul, hogy észszer? gazdasági részesedést biztosítson a szerz?nek a m?-ve sikeréb?l. A terjesztési jog kimerülése folytán a szerz?nek t?rnie kell a m?-ve újbóli eladását, és e díjazás e t?réshez kapcsolódik. Ily módon a szerz? juttatásban részesül a m?-vének újbóli eladásából, amelynek id?közben megn?tt az értéke. Az említett díjazás tehát közvetlen kapcsolatban áll a szerz? által nyújtott szolgáltatással. Következésképpen e díjazás lényegében egy új adóköteles ellenértékhez kapcsolódik, amely hozzáadódik a m? els? eladása során kapott ellenértékhez. E tekintetben a követ? jog címén járó díjazás a dolog elvonása után járó egyfajta kártalanításnak tekinthet?, ami értelemszer?en héakötelezettség alá tartozik.

38 Másrészt az Osztrák Köztársaság megismétli a pert megel?z? eljárás során felhozott azon érvet, amely szerint ellentétes az adósemlegesség elvével, hogy a hasonló árukat vagy szolgáltatásokat a héa szempontjából eltér?en kezelik.

39 Ezenkívül az Osztrák Köztársaság el?adja, hogy még ha el kell is ismerni, hogy a követ? jog címén járó díjazás nem min?sül valamely független szolgáltatásért fizetett juttatásnak, e díjazás megnöveli a m? szerz?je és az ezen m? els? vásárlója között megvalósult ügylet adóalapját.

40 Az Osztrák Köztársaság e tekintetben a 2001/84 irányelv (3) preambulumbekzdésére hivatkozik, amely szerint a követ? jog az értéknövekedés ellentételezését szolgálja. Ebben az összefüggésben, mivel bizonyos eredeti m?alkotások értéke id?vel jelent?s mértékben emelkedik, és mivel ez a hozzáadott érték a m? újbóli eladása esetén nem a szerz?-t, hanem az eladót illeti, a követ? jog címén járó díjazás úgy tekinthet?, mint a szerz?nek az ezen értéknövekedésb?l való

részesedése. Ennélfogva a követ? jog címén járó díjazás összehasonlítható a törvény alapján a szerz?t megillet? „kiigazítással”.

A Bíróság álláspontja

41 Keresetében a Bizottság azt kifogásolja az Osztrák Köztársasággal szemben, hogy az nem teljesítette a héairányelv 2. cikkének (1) bekezdéséb?l ered? kötelezettségeit, mivel hozzáadottértékadó?kötelessé tette a követ? jog címén az eredeti m?alkotás szerz?jének járó díjazást.

42 A héairányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a héa hatálya tartozik többek között az egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy által ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás.

43 Anélkül, hogy állást kellene foglalni abban a kérdésben, hogy e rendelkezés értelmében a követ? jog címén járó díjazás min?síthet??e „termékértékesítésnek” vagy „szolgáltatásnyújtásnak”, amely kérdést egyébként a felek nem vetették fel, azt kell értékelni, hogy az ilyen kifizetésre ellenszolgáltatás fejében kerül?e sor (lásd ebben az értelemben: 2017. január 18?i SAWP?ítélet, C?37/16, EU:C:2017:22, 24. pont).

44 Az állandó ítélkezési gyakorlatból e tekintetben az következik, hogy a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás csak akkor min?sül a héairányelv értelmében ellenszolgáltatás fejében teljesítettnek, ha egyrészt az eladó vagy a szolgáltatásnyújtó, másrészt pedig a vev? vagy a szolgáltatást igénybe vev? között olyan jogviszony van, amelynek keretében szolgáltatások kölcsönös nyújtása történik úgy, hogy az eladó vagy a szolgáltatásnyújtó által kapott juttatás képezi a termék vev?je részére értékesített termék vagy a szolgáltatást igénybe vev? számára nyújtott szolgáltatás tényleges ellenértékét (lásd ebben az értelemben: 2017. január 18?i SAWP?ítélet, C?37/16, EU:C:2017:22, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 Márpedig az Osztrák Köztársaság el?ször is úgy véli, hogy a követ? jog címén járó díjazás jogviszony keretében megvalósuló szolgáltatáscsere ellenértékének min?sül. Jóllehet e tagállam nem vitatja azt a körülményt, hogy az eredeti m?alkotás szerz?je nem vesz részt az eladó és a vev? között e m? újbóli eladására irányulóan kötött megállapodásban, ugyanakkor arra hivatkozik, hogy az említett m? szerz?je az újbóli eladás t?résével szolgáltatásnyújtóként közrem?ködik az ilyen jogviszonyban.

46 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a héairányelv 25. cikkének b) pontja értelmében kétségkívül szolgáltatásnyújtásnak min?sül többek között a valamely cselekményt?l való tartózkodás vagy valamely helyzet, állapot t?rése.

47 Ugyanakkor ellentétben azzal, amit az Osztrák Köztársaság láthatóan állít, az a jogviszony, amelynek keretében az eredeti m? újbóli eladása megvalósul, kizárólag az eladó és a vev? között jön létre, anélkül hogy az ezen m? létrehozóját megillet? követ? jog fennállása befolyással lenne ezen jogviszonyra. Következésképpen nem állapítható meg, hogy abból következ?en, hogy e m? szerz?jét követ? jog illeti meg, az újbóli eladásra irányuló ügyletben bármilyen formában, akár közvetetten, többek között ezen ügylet t?résével részt venne.

48 Ugyanis, el?ször is, az újbóli eladásra irányuló ügyletben részt vev? felek szabadon állapodnak meg maguk között az érintett m? eladó által való átruházásáról, valamint a vev? által fizetend? árról, anélkül hogy e m? szerz?jét bármilyen módon be kellene vonniuk vagy ki kellene kérniük a véleményét. Ez utóbbi a maga részér?l semmilyen jogalappal nem rendelkezik, amely lehet?vé tenné a számára, hogy közrem?ködjön az újbóli eladásra irányuló ügyletben, különösen pedig hogy megakadályozza annak megvalósulását, amennyiben azzal nem ért egyet.

49 Továbbá a már eladott eredeti m?alkotás szerz?je a 2001/84 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében megkapja az ezen m? újbóli eladásáért kapott ár meghatározott százalékát, amely összeg megfizetésére f?szabály szerint az eladó köteles. Ugyanakkor mivel az e szerz?t megillet? követ? jog, amely magában foglalja az eladót terhel? azon kötelezettséget, hogy ez utóbbi részére megfizesse az ezen jog címén megállapított összeget, az uniós jogalkotói szándék eredménye, meg kell állapítani, hogy az nem alkalmazható az eladó és a vev? között fennálló bármely jogviszonyra.

50 Végül az uniós jogalkotónak a 2001/84 irányelv (3) preambulumbekkezdése harmadik mondatában megfogalmazott szándéka szerint a követ? jog célja az, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó eredeti m?alkotások, vagyis képz?m?vészeti alkotások szerz?inek gazdasági részesedést biztosítson az alkotásuk sikeréb?l. Ebb?l következ?en e jogalkotónak egyáltalán nem célja, hogy az említett szerz?k részt vehessenek a m?veik további eladására irányuló ügyletekben, csupán arra szorítkozik, hogy jogot biztosít a számukra arra nézve, hogy az újbóli eladásból származó gazdasági eredményb?l ezen eladások megvalósulását követ?en részesedhessenek.

51 E körülmények között el kell utasítani az Osztrák Köztársaság azon érvét, amelynek értelmében a követ? jog címén járó díjazás jogviszony keretében megvalósuló olyan szolgáltatáscsere ellenértékének min?sül, amelyben a szerz? az újbóli eladás t?résével m?ködik közre.

52 Másodszor, az Osztrák Köztársaság úgy véli, hogy a 2001/84 irányelv hatálya alá tartozó eredeti m? szerz?je által a követ? jog keretében nyújtott állítólagos szolgáltatás megfelel a más szerz?k által a m?veik nyilvános bemutatása keretében nyújtott szolgáltatásoknak. Mivel e szolgáltatások héakötelesek, az eredeti m? szerz?je által a követ? jog keretében nyújtott állítólagos szolgáltatás szintén héakötelezettség alá tartozik.

53 E tekintetben a 2001/84 irányelv (3) preambulumbekkezdésének harmadik mondatából az következik, hogy az uniós jogalkotó hangsúlyozni kívánta egyrészt a képz?m?vészeti alkotások szerz?inek gazdasági helyzete, másrészt pedig a más szerz?k gazdasági helyzete közötti különbséget, úgy ítélve meg, hogy az utóbbiak, szemben az el?z?kkel, m?veik további hasznosításából is bevételhez jutnak.

54 Ugyanis, amint arra a Bizottság helyesen emlékeztetett, a képz?m?vészeti alkotások egyediek, és a hozzájuk kapcsolódó hasznosítási és felhasználási jogok az els? forgalomba hozataluk id?pontjában kimerülnek. Ezzel szemben más m?veket több alkalommal nyilvánosságra hoznak, és az e címen a szerz?jüknek járó juttatás az e m?vek ismételt nyilvánosságra hozatalához kapcsolódó szolgáltatás ellentételezésére szolgál. A követ? jog címén járó díjazás tehát nem hasonlítható össze az e más m?vekhez kapcsolódó fennálló hasznosítási és használati jogok gyakorlásából származó díjazással.

55 Márpedig a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az adósemlegesség elve, amellyel az uniós jogalkotó a héa területén az egyenl? bánásmód alapelvét fejezi ki, többek között megköveteli, hogy az eltér? helyzeteket ne kezeljék egyenl? módon, kivéve ha az ilyen bánásmód objektíven igazolható (lásd ebben az értelemben: 2012. július 19-i Lietuvos geležinkelių ítélet,

C?250/11, EU:C:2012:496, 44. és 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

56 Így, figyelemmel a jelen ítélet 58. pontjában tett megállapításra, az a körülmény, hogy a képz?m?vészeti alkotásokon kívüli más m?vek hasznosítási jogaiból és további hasznosításából származó juttatások héakötelesek, nem szolgálhat igazolásul arra, hogy a követ? jog címén járó díjazás szintén héakötelezettség alá tartozik.

57 Ebb?l az következik, hogy a követ? jog címén járó díjazás kifizetése nem tekinthet? úgy, mint amelyet a héairányelv 2. cikkének (1) bekezdése alapján ellenérték fejében teljesítettek.

58 Harmadszor, el kell utasítani az Osztrák Köztársaság másodlagosan el?terjesztett azon érvét, amely szerint a követ? jog címén járó díjazást héakötelezettség alá kell vonni arra tekintettel, hogy az eredeti m? szerz?je számára az általa az eredeti m? els? forgalomba hozatala során nyújtott szolgáltatás adóalapja megváltozik.

59 Ugyanis, amint az a héairányelv 73. cikkéb?l következik, a szolgáltatásnyújtás adóalapja tartalmaz mindent, ami a nyújtott szolgáltatás ellenértékét képezi. Márpedig mivel – amint az a jelen ítéletb?l következik – a követ? jog címén járó díjazás egyáltalán nem min?sül a szerz? által a m?ve els? forgalomba hozatala során nyújtott szolgáltatás ellenértékének, sem pedig a részér?l teljesített más szolgáltatásnak, az nem eredményezheti a szerz? által a m?ve els? forgalomba hozatala során nyújtott szolgáltatás adóalapjának a módosulását.

60 A fenti megállapítások összességére tekintettel, mivel a követ? jog címén valamely eredeti m?alkotás szerz?jének járó díjazás nem tartozik a héairányelv 2. cikke (1) bekezdésének a hatálya alá, az Osztrák Köztársaság, mivel héakötelezettség alá vonta az ilyen díjazást, nem teljesítette az ezen rendelkezésb?l ered? kötelezettségeit.

A költségekr?l

61 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az Osztrák Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következ?képpen határozott:

1) Az Osztrák Köztársaság, mivel hozzáadottértékadó?kötelezettség alá vonta a követ? jog címén az eredeti m?alkotás szerz?jének járó díjazást, nem teljesítette a közös hozzáadottértékadó?rendszer?l szóló, 2006. november 28?i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséb?l ered? kötelezettségeit.

2) A Bíróság az Osztrák Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások

* Az eljárás nyelve: német.